

2023-11-09

t o m sid 76

Organ	Regional utvecklingsnämnd
Plats	Karlskatan 2, Hörsalen, Västerås
Tidpunkt	Torsdagen den 9 november 2023
Ledamöter	Jenny Landernäs (M), Ordförande Gunnar Björnstad (M), §§ 77–88, digitalt deltagande Håkan Malmström (SD), ersätter Gunnar Björnstad (M) § 89, ersättare §§ 82–88 Felicia Granath (V), ersätter Håkan Malmström (SD) fr o m del av § 89 samt §§ 90–91, ersättare §§ 77–88, digitalt deltagande Elin Granqvist (KD), 1:e vice ordförande, §§ 77–88, digitalt deltagande Per Norin (KD), ersätter Elin Granqvist (KD) §§ 89–91, ersättare §§ 83–88 Aurora Pirraku Eriksson (M), ersätter Richard Fallqvist (L) Janeth Persson (SD), §§ 77–88 samt del av § 89 Ann-Sofie Hesselbäck (S), ersätter Janeth Persson (SD) fr o m del av § 89 samt §§ 90–91, ersättare §§ 77–88 Sven Fallgren (SD), digitalt deltagande Karolina Myllergård (S), 2:e vice ordförande Marino Wallsten (S) Angelica Stigenberg (S), ersätter Daniel Pettersson (S) Malin Kauranen (S) Magnus Ekblad (C), digitalt deltagande
Övriga	Christer Alzén, tf regional utvecklingsdirektör Simon Bölling, tf biträdande regional utvecklingsdirektör Maria Hennig, ekonomichef regionala utvecklingsförvaltningen, §§ 82–83, digitalt deltagande Elin Hellström, mötessekreterare Agneta Pettersson, utvecklingsstrateg, Agro Västmanland, del av § 89 Marit Wirén Toll, projektledare Agro Västmanland, del av § 89 Lena Karlström, verksamhetschef, Kultur och ideell sektor Maria Reinitz, EU-strateg, del av § 89 David Lundgren, strateg, regional utveckling, del § 89 Erik Asph Hennerdal, näringslivsutvecklare, Näringsliv och kompetensförsörjning, del av § 89

§ 77 Fastställande av föredragningslista

Beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs med ändringen att punkt 5 Muntlig information flyttas till att behandlas efter punkt 13 Nämndinitiativ om att utveckla Västerås flygplats till en del av framtidens infrastruktur.

§ 78 Föregående protokoll

Anmäls att protokoll från sammanträdet 2023-09-26 justerats i föreskriven ordning.

2023-11-09

t o m sid 76

§ 79 Justering

Janeth Persson avviker under sammanträdet varför Karolina Myllergård utses att justera förevarande paragrafer.

Beslut

1. Janeth Persson utses att jämte ordföranden justera §§ 77–88.
2. Karolina Myllergård utses att jämte ordföranden justera §§ 89–91.

§ 80 Nästa sammanträde

Beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum måndagen den 4 december 2023.

§ 81 Internkontrollplan 2024

RUF230246

Ärendet i korthet

Redovisad internkontrollplan utgår från beslutad Regionplan 2024–2026. Kontrollplanen inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till regionala utvecklingsnämnden i samband med delårsrapport 2. Uppföljning av internkontrollplan följer enligt beslutat årshjul, delårs- och årsredovisning.

Beslut

1. Det redovisade förslaget till internkontrollplan för Regionala utvecklingsförvaltningen 2024 godkänns.

§ 82 Förvaltningsplan 2024–2026 Regionala utvecklingsförvaltningen

RUF230246

Ärendet i korthet

Redovisad förvaltningsplan utgår från Regionplan 2024–2026. I förvaltningsplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras av förvaltningen för att förverkliga mål och uppdrag givna av regionfullmäktige, regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden. I planen fastställs förvaltningens ekonomiska förutsättningar med uppgift om ramar, ersättning, investeringar och budget. Planen ligger till grund för regionala utvecklingsnämndens löpande uppföljning av mål, uppdrag och genomförande. Förvaltningen följer beslutade ramar utifrån fastställd Regionplan.

Förvaltningsplanen är en rullande treårsplan där det andra och det tredje året utgör ingång i kommande årsplan. Regionala utvecklingsnämnden äger rätt att revidera förvaltningsplanen.

Ärendet beskriver förvaltningens åtgärder och aktiviteter för att förverkliga mål och uppdrag inom årsplanen 2024–2026. Uppföljning av förvaltningsplan följer enligt beslutat årshjul delårs- och årsredovisning.

Christer Alzén redogör kort för innehållet i förvaltningsplanen. Han lyfter utmaningar och frågor som kan komma att behöva allt större fokus till följd av svag konjunktur-utveckling samt lyfter arbete med kompetensförsörjning, "Kraftsamling för ökad upplevd hälsa", utveckling av länets infrastruktur och krisberedskap. Vidare presenterar han ett utdrag av mål och uppdrag samt tillhörande aktiviteter och

2023-11-09

t o m sid 76

tidplaner. Han avslutar med att redovisa hur regionersättningen har fördelats inom Regionala utvecklingsförvaltningen.

Nämnden diskuterar bland annat övriga tjänster och övriga intäkter i budgeten och vad som ingår i dessa poster, uppdrag RF24-15 avseende möjliga driftformer för verksamhet inom scenkonst samt Tärna folkhögskolas kommande utbildningsutbud.

Beslut

1. Förvaltningsplan för Regional utvecklingsförvaltning 2024–2026 godkänns.
2. Regionala utvecklingsnämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med Regionala utvecklingsförvaltningens förvaltningsdirektör.

Protokollsanteckning

Bilaga 1

Karolina Myllergård, Marino Wallsten, Angelica Stigenberg och Malin Kauranen, alla (S), Magnus Ekblad (C) samt Felicia Granath (V) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 83 Fördelning av regionala utvecklingsmedel 2024

RUF230182

Ärendet i korthet

Regionen beviljar årligen medel inom regional utveckling utifrån fastställda ekonomiska ramar i regionplanen. Medlen fördelar sig dels på driftbidrag/medlemsavgifter, dels på projektbidrag. Fördelningen följer Regelverk - Regionens medel för regionalutveckling, RV210833, Beslut § 188, 2021-09-07.

Fördelningen utgår från det regionala utvecklingsansvaret och de uppgifter som regionen har. Utgångspunkten är mervärde av tillgängliga resurser i syfte att skapa bästa möjliga framtid för dem som bor och verkar i länet.

Ärendet medför inga ytterligare ekonomiska konsekvenser då fördelning sker inom ramen för beslutad budgetram. Ärendet innebär en förstärkt regional utveckling i länet och bidrar till att utveckla Västmanland.

Uppföljning sker inom ordinarie system för redovisning och följs därmed upp i delårs- och årsredovisning. Vidare sker avstämning med projekt som även erhåller medel från statliga regionala utvecklingsmedel.

Beslut

1. Förslaget till fördelning av regionala utvecklingsmedel inom området Regional utveckling för år 2024 fastställs enligt bilaga.

§ 84 Beslut om projektmedel från anslag 1:1 till projektet Innovationsnätverk Välfärd Och Hälsa 2.0

RUF230277

Ärendet i korthet

Region Västmanland (Centrum för Innovation Forskning och Utbildning, CIFU) ansöker om 2 000 000 kronor från projektmedel anslag 1:1 för projektet Innovationsnätverk Välfärd och Hälsa 2.0. Projektet genomförs i tre år, februari 2024 till och med januari 2027. Projektet ska genom samverkan bidra till mer effektiv och ändamålsenlig utveckling av produkter, processer och service för hållbar

2023-11-09

t o m sid 76

transformation inom Life Science, Velfärd och e-hälsa. Projektet är förenligt med RUS. Projektet söker också medel från Europeiska regionalfonden (ERUF).

Detaljerad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Dagens hälso- och sjukvård och omsorg har stora utmaningar med växande ekonomiska underskott, brist på personal och en ökad efterfrågan på snabb och effektiv vård och omsorg. Det finns ett stort behov att samtidigt som god och jämlik vård och omsorg skall upprätthållas även hitta nya lösningar och arbetssätt, förändra och förbättra. Detta behöver i högre grad ske i samverkan mellan olika expertkompetenser inom innovationssystemet, men det är idag inte lätt att på ett effektivt etablera ändamålsenlig samverkan. Kompetens och kapacitet, tydliga strukturer och processer inom de olika aktörerna behöver stärkas.

Projektet ska bidra till mer effektiv och ändamålsenlig utveckling av produkter, processer och service för hållbar transformation inom Life Science, Velfärd och e-hälsa. Detta genom att öka samverkan mellan hälso- och sjukvården och omsorgen, näringslivet, akademi och civilsamhälle. Projektet samlar nyckelaktörer inom Västmanlands innovationssystem; hälso- och sjukvård och omsorg, Mälardalens universitet - Center för välfärdsförändring, ALMI, Create, RISE, och andra viktiga aktörer inom Västmanland och Östra Mellansverige (ÖMS) för att gemensamt etablera tydliga strukturer för samverkan, och på så vis öka kompetens och kapacitet hos alla aktörer för att mer effektivt driva på utvecklingen.

Projekt mål

Projektets övergripande mål är att etablera strukturer och öka kompetens och kapacitet för mer effektivt samspel mellan vård- och omsorgssektorn, akademi och näringslivet för att på så vis bidra till utveckling och hållbar transformation av hälso-, sjukvård och omsorg och tillväxt inom utmaningsområdet Life Science, Velfärdsteknik och e-hälsa.

Delmål 1: etablera och driva en samverkansstruktur med nyckelaktörer inom forsknings- och innovationsekosystemet i Västmanland och med koppling till övriga ÖMS.

Delmål 2: etablera och förankra processer för att kontinuerligt och strukturerat identifiera, analysera, prioritera, driva och adressera utmaningar, behov och idéer inifrån hälso- och sjukvården.

Delmål 3: testa, utvärdera och utveckla nya produkter och tjänster som kan bidra till smart specialisering inom Life Science, Velfärdsteknik och e-hälsa.

Målgrupp

Den primära målgruppen för projektet är hälso- och sjukvården samt omsorgen, dvs länets offentliga organisationer inom området, och i förlängningen medarbetare och ledning inom dessa organisationer.

Insatser

Exempel på insatser:

- etablering och drivande av en samverkansstruktur,

2023-11-09

t o m sid 76

- kraftsamla kring strategiska prioriteringar inom Hälso- och sjukvårdens förvaltningsplan och utmaningsområden tillsammans med andra aktörer,
- inrätta en funktion med 5 innovationscoacher för verksamhetsdriven innovation,
- öka kunskap om LOU som verktyg, för implementering av nya lösningar samt
- utveckla, tillgängliggöra testmiljöer så att externa aktörer har möjlighet att testa, utvärdera och utveckla nya produkter och tjänster inom vård och omsorg.

Projektorganisation

Region Västmanland är projektägare och Centrum för Innovation Forskning och Utbildning kommer att stå för operativ övergripande projektledning. Parter i projektet är RISE research institutes of Sweden, Mälardalens universitet, de liksom personal från Region Västmanland ingår i arbetsgrupper. En styrgrupp tillsätts.

RUS-koppling

Projektet bidrar till RUS målområde Ett välmående Västmanland och på längre sikt delmål #5, öka andelen barn som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra, samt #6 Öka tillgängligheten till hälso- och sjukvården. Men även till målområde Ett nyskapande Västmanland och delmål #14 Öka den regionala ekonomiska förnyelseförmågan.

Budget

Projektets totala budget är 7 600 000 kronor. 3 040 000 kronor söks från ERUF/ Tillväxtverket. CIFU lägger in 1 810 000 kronor och MDU 750 000 kronor. Resterande 2 000 000 kronor söks från anslag 1.1.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Projektmedel av den här typen lämnas ur 1:1-anslaget. Det aktuella bidraget rymms inom budget. Utbetalning till projektet görs via rekvisition där ersättning av projektets redovisade kostnader sker i efterhand.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Projektet avser att bygga strukturer och processer för ett innovationsarbete som är genomtänkt och beprövad, som kan upprätthålla och förbättra en god vård och samtidigt hantera ett miljömässigt hållbart samhälle. Region Västmanlands hållbarhetsprogram ska integreras i arbetet.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Projektet ska till en liten del vända sig till ungdomar för att involvera dessa i kreativt skapande och innovation kopplat till vård och omsorg. Genom att involvera barn kan deras egenmakt stärkas. Även förstå deras behov och lösningar. Projektets innovationsarbete kan, beroende på de prioriteringar som görs, vara till nytta för barn och ungas vård och omsorg.

Invånarperspektiv

Genom att effektivt innovationsarbete avser projektet bidra till en bättre offentlig service och ökad livskvalitet för invånare samt på längre sikt bidra till minskade hälsoklyftor mellan olika grupper i samhället.

2023-11-09

t o m sid 76

Uppföljning

Projektet följs upp vid givna redovisningstillfällen i form av ekonomiska underlag, lägesrapporter samt avstämningsmöten. Vid projektslut görs en slutrapport.

Beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden beviljar 2 000 000 kronor i projektmedel från anslag 1:1 till Region Västmanland, Centrum för Innovation Forskning och Utbildning, för genomförande av projektet Innovationsnätverk Välfärd och Hälsa 2.0 för perioden 2024-02-01 tom 2027-01-31. Beslutet gäller förutsatt att finansiering också erhålls från ERUF.

§ 85 Beslut om projektmedel från anslag 1:1 till projektet Stärkt regional kapacitet inom kommersiell service

RUF230275

Ärendet i korthet

Region Västmanland (RUF) ansöker om 1 500 000 kronor från projektmedel anslag 1:1 för projektet Stärkt regional kapacitet inom kommersiell service. Projektet genomförs i tre år, till och med 2026-09-30. Projektet vill bidra till genomförandet av "Regionalt serviceprogram för Västmanlands län 2023–2030" som antagits av den regionala utvecklingsnämnden. Projektet är förenligt med RUS.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Tillväxtverket erbjöd våren/sommaren 2023 samtliga regionorganisationer i Sverige att söka medel för att främja kommersiell service på landsbygden. Region Västmanland har ansökt och beviljats 1,5 miljoner kronor under tre år.

Västmanland har minskad befolkning i många av de orter där vi har prioriterade lanthandlare. Det gör att dessa butiker på sikt kanske inte kommer att kunna överleva utan någon typ av förändring av butiken. Den största utmaningen avser den kommersiella servicen som tillhandahålls av dagligvarubutiker.

Med projektet öppnas möjligheten att arbeta för att bibehålla eller stärka stödet till befintlig kommersiell service. Det ger också möjlighet att genom samverkan inom det regionala serviceprogrammet (med kommunerna, länsstyrelsen, aktörer, föreningar, näringsliv) bidra till landsbygdsutveckling. En välfungerande samverkan mellan aktörer på och utanför landsbygden är också viktigt för beredskap av olika händelser och kriser.

Eftersom serviceprogrammet spänner över en lång tid blir det viktigt att det ger utrymme för att ändra prioriteringar utefter hur omvärlden förändras. Demografiska förändringar, klimatomställning och digitalisering är trender som kan möjliggöra nya lösningar som inte finns idag.

Projekt mål

Projektmålet är att genom samverkan stärka länets kapacitet att arbeta med det regionala serviceprogrammet och stärka servicen på landsbygden. Detta genom:

- Ökad kunskap om behoven kring service i landsbygden i Västmanland.

2023-11-09

t o m sid 76

- Genomfört väsentliga insatser för att stärka servicen på landsbygden, i samverkan med andra aktörer.
- Utvecklat en effektiv samverkan mellan organisationer på olika nivåer och landsbygder för välfungerande stöd.

Målgrupp

Boende och företag på landsbygden är huvudsakliga målgrupper och kommer att gynnas om servicen finns kvar eller utökas. Även de som vill starta digitala lanthandlare på andra platser där servicen är gles, platser där vi tidigare inte sett möjligheter till någon butik. Målgrupp är också kommuner, Länsstyrelsen, landsbygdsutvecklande organisationer och föreningar som vill samverka för länets landsbygdsutveckling.

Insatser

Exempel på insatser är:

- identifiera behoven av service på landsbygden och annan landsbygdsutveckling samt vad som görs nu för att främja utvecklingen,
- stödja digitala lösningar för service på landsbygden och annan landsbygdsutveckling, samt
- i samverkan driva genomförandet av det regionala serviceprogrammet.

Projektorganisation

Region Västmanland står för projektledning, ekonomiadministration och genomförandet. För att säkra samverkan, koordination, prioritering av insatser liksom dra nytta av den samlade kompetensen som finns hos länets olika aktörer om landsbygdens behov och nätverk kommer någon form av "samordningsgrupp" tillsättas.

RUS-koppling

Enligt RUS har Västmanlands län år 2030 "levande landsbygder med tillgång till kommersiell service. Med landsbygdsutveckling, med målet att främja hållbar tillväxt och företagande på landsbygden och samtidigt bevara och skydda miljön, skapas ett tillgängligt och attraktivt län". En bevarad och utvecklad service på landsbygderna gör att lokalbefolkningen fortsätter handla i sin butik, så att butiken kan överleva. En tillgänglig service på landsbygden påverkar ortens attraktivitet.

Budget

Projektets totala budget är 3 000 000 kronor, varav 1 500 000 kronor söks från anslag 1.1. Resterande 1 500 000 kronor finansieras av Tillväxtverket.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Projektmedel av den här typen lämnas ur 1:1-anslaget. Det aktuella bidraget rymms inom budget. Utbetalning till projektet görs via rekvisition där ersättning av projektets redovisade kostnader sker i efterhand.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

2023-11-09

t o m sid 76

Kommersiell service är i sig själv en hållbarhetsfråga. Service som finns nära och är tillgänglig för invånare bidrar till minskade bilresor och utsläpp.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Möjligheten att bo på landsbygden med tillgång till god service kan även påverka barnen, till exempel barnens behov av utbud i butiker och tillgång till service som gagnar barnen som bor på landsbygden.

Uppföljning

Projektet följs upp vid givna redovisningstillfällen i form av ekonomiska underlag, lägesrapporter samt avstämningsmöten. Vid projektslut görs en slutrapport.

Beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden beviljar totalt 1 500 000 kronor i projektmedel från anslag 1:1 till Region Västmanland för genomförande av projektet Stärkt regional kapacitet inom kommersiell service för perioden 2023-09-01 tom 2026-09-30.

§ 86 Beslut om projektmedel från anslag 1:1 till projektet Smarta Sätt 2024–2025

RUF230253

Ärendet i korthet

Region Västmanland (RUF, Näringsliv och kompetensförsörjning) ansöker om 2 900 000 kronor från projektmedel anslag 1:1 för projektet Smarta Sätt 2024–2025 för åren 2024 och 2025. Projektet ska ge turismverksamheter i länet förutsättningar och förmågor att utvecklas och att tillsammans skapa en framgångsrik och hållbar besöksdestination Västmanland. Projektet finansieras även av medverkande turismverksamheter och RUF, Näringsliv och kompetensförsörjning. Projektet är förenligt med RUS.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Bakgrund

Turismverksamheter har svårt att klara de snabba förändringar som sker i omvärlden; fortsatta biverkningar från pandemin, lågkonjunktur, inflation, översvämningar och afrikanska svinpesten i kombination med en förändrad marknad. Verksamheterna är i många fall platsbundna, personalintensiva, med ett utbud av tjänster som konsumeras vid en bestämd tidpunkt och styrs av människors beteenden. Detta ställer höga krav på att hantera snabba förändringar och vidareutveckla verksamheterna och deras erbjudanden.

Genom projektet säkerställs en gemensam utvecklingsprocess för länets besöksnäring. Insatserna bygger vidare på kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt, till exempel "Stärkt regional utveckling av en hållbar besöksnäring 2022–2023".

Projekt mål

På kort sikt förväntas medverkande turismverksamheter ha ökat sin kunskap och medvetenhet kring hållbar utveckling och skapat en stolthet tillsammans med övriga aktörer i länet. Insatserna leder till att verksamheterna:

- Blir attraktivare arbetsgivare med bättre förutsättningar i att rekrytera, behålla och stimulera medarbetare.

2023-11-09

t o m sid 76

- Skapar förutsättningar för ökad lönsamhet genom smarta hållbara inköp och investeringar.
- I större utsträckning attrahera köpstarka kunder och som väljer hållbara resealternativ.
- Bidrar till destinationsutveckling genom att lyfta lokala verksamheter, både i kommunikation och genom inköp av varor och tjänster.
- Får en möjlighet att utveckla den fysiska tillgängligheten på plats och därmed bidra till ett mer tillgängligt Västmanland.
- Ökar synligheten nationellt och på den internationella närmarknaden.

Målgrupp

Målgruppen är främst små och medelstora turismverksamheter i Västmanland, som vill arbeta tillsammans med den regionala turismorganisationen (Region Västmanland) för att skapa en framgångsrik och hållbar destination.

Insatser

Exempel på insatser är:

- rådgivningar för bättre gästupplevelser och ökad hållbarhet,
- kunskapsinsatser om produktutveckling och digital närvaro för att nå globala kunder,
- visningsresor, arbeten med researrangörer och media för internationell produktutveckling och försäljning, samt
- genomlysningar och tillgänglighetsinventeringar som stärker turismverksamheternas kommunikation till personer med funktionsnedsättning.

Projektorganisation

Projektet leds och administreras av turismfunktionen vid enheten för Näringsliv och Kompetensförsörjning, tillsammans med ekonomistöd. Projektets operativa insatser görs av anställd personal. För vissa insatser anlitas externa resurser. Viktiga samarbetspartners är länets kommunala turismorganisationer och strategiska partners, till exempel Visit Västerås och Visit Sweden.

RUS-koppling

Projektet bidrar till RUS målområde Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt. Det framgår i RUS att besöksnäringen i stor utsträckning bidrar till ett levande Västmanland och ” för en stark besöksnäring med framgångsrikt företagande, innovativa lösningar och hållbar utveckling behöver aktörerna i länet arbeta strategiskt med utveckling på destinationsnivå och stöd till kompetensutveckling på företagsnivå”. Projektet bidrar också direkt till målområdet Ett tillgängligt Västmanland med insatser för god tillgänglighet och en ökad attraktion.

Budget

Projektets totala budget är 5 800 000 kronor, varav 2 900 000 kronor söks från anslag 1.1. Resterande del finansieras av Region Västmanland från den ordinarie verksamheten och medverkande turismverksamheter.

2023-11-09

t o m sid 76

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Projektmedel av den här typen lämnas ur 1:1-anslaget. Det aktuella bidraget ryms inom budget. Utbetalning till projektet görs via rekvisition där ersättning av projektets redovisade kostnader sker i efterhand.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Rådgivningsinsatserna i projektet hanterar miljöperspektivet i respektive deltagande turismverksamheter. Projektet samarbetar med partners som har en tydlig miljöpolicy.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Projektet har ingen direkt påverkan på barn. Indirekt kan projektets utveckling av attraktiva besöksmål komma barn till gagn.

Uppföljning

Projektet följs upp vid givna redovisningstillfällen i form av ekonomiska underlag, lägesrapporter samt avstämningsmöten. Vid projektslut görs en slutrapport.

Beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden beviljar totalt 2 900 000 kronor i projektmedel från anslag 1:1 till Region Västmanland för genomförande av projektet Smarta Sätt år 2024–2025.

§ 87 Beslut om projektmedel från anslag 1:1 till projektet Almi Invest Östra Mellansverige Fond 3

RUF230273

Ärendet i korthet

Det råder en stor brist på kapital till innovationsföretag i tidiga utvecklingsfaser då sådana investeringar generellt sett innebär en betydligt högre risk än i senare faser. Genom nära samarbeten med andra offentliga och privata aktörer vill Almi Invest Östra Mellansverige arbeta för att överbrygga detta marknadsgap. En ny fond, Almi Invest Östra Mellansverige Fond 3, ska erbjuda marknadskompletterande riskkapitalfinansieringar till företag i tidiga utvecklingsfaser i Västmanland och resterande län i Östra Mellansverige.

Almi Invest Östra Mellansverige ansöker om 1 400 000 kronor i projektmedel från Region Västmanlands anslag 1:1 till riskkapitalfonden. Fondens totala kapital kommer vara cirka 153, 8 miljoner kronor. Fondens tidsperiod är 2023-12-31—2036-06-30.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Bakgrund

I "Förhandsbedömning av finansieringsinstrument för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027" identifierades marknadsbrister kring finansiering av företag i tidiga skeden. Hösten 2022 och våren 2023 genomförde Tillväxtverket en upphandling av regionalt riskkapital som innebar ett mandat att förvalta en riskkapitalfond för Östra Mellansverige (ÖMS) inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Almi Invest Östra Mellansverige (AI ÖMS) vann upphandlingen varpå avtal mellan AI ÖMS och Tillväxtverket tecknades sommaren 2023.

2023-11-09

t o m sid 76

Projektmål

Målsättningen med fonden är att med ekonomiska investeringar bidra till de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag. Delmål är att:

Tillsammans med privata investerare, investera i minst 27 företag i tidiga skeden inom ÖMS, till och med 2029-06-30.

- Sträva efter att minst 10 % av antalet nyinvesteringar görs i varje enskilt län, utan att ge avkall på kvaliteten.
- Stödja företag som utvecklar innovativa produkter, processer och affärsmodeller och som gör innovationer inom företagen.
- Bidra till en bättre lokal kunskap om riskkapitalmarknaden, samt att bidra till att förenkla för privat kapital att nå denna kapitalmarknad.
- Vara marknadskompletterande och aktivt bidra till portföljbolagens utveckling i form av kapital, nätverk och kunskap.
- Ta särskild hänsyn till hållbarhetsaspekterna miljö, inkluderande och jämställdhet vid investeringar och förvaltning.
- Förvalta och slutligen avyttra fondens innehav senast 2036-06-30.

Målgrupp

Investeringar ska ske i små och medelstora, onoterade och svenskregistrerade företag/ bolag med betydande verksamhet i ÖMS. Prioriterad målgrupp är regionala företag med 1–9 anställda, övervägande i startfas och med etablerade team på minst två personer. Företagen ska också kunna attrahera privata investerare som vill medinvestera enligt pari passu regler, vilket innebär krav på minst 30 procent privat investering.

Investeringar kommer göras i:

- Tidiga bolag vars affärsidé baseras på en patenterad eller på annat sätt rimligt konkurrensskyddad innovation med mycket stor marknadspotential.
- Bolag med en innovativ produkt/tjänst som är nära en lansering, där Fondens insats gör att produkten/tjänsten kan färdigställas och testas mot marknaden.
- Bolag med en innovativ produkt/tjänst som nått kommersialisering men som behöver marknadskapital för att genomföra en bredare marknads lansering eller expansion.

Insatser

Insatserna består i att investera riskkapital i enskilda bolag (ej mer än 10 mkr per företag förutom i undantagsfall) ur fonden under investeringsperioden fram till 2029-06-30 då allt kapital måste vara investerat. Därefter förvaltas fonden till dess slut 2036-06-30. Avtal kommer skrivas om hur kvarvarande fondmedel vid slutdatum får användas.

2023-11-09

t o m sid 76

RUS

Projektet ligger i linje med RUS målområde Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt, där det framgår att företag lättare ska få tillgång till riskkapital och privata finansierare. Projektet bidrar direkt till delmål #14 Öka den regionala ekonomiska förnyelseförmågan och på längre sikt även #19 Öka andelen sysselsatta.

Projektorganisation

AI ÖMS projektet/fonden styrs av en VD som också är projektledare, 4 investment managers och 1 analytiker. AI ÖMS nyttjar också Almis centrala resurser: HR, Portfolio Management team, Business Support, controller och kommunikation. Projektgruppen har redan kanaler och nätverk inom innovationssystemen från arbetet med tidigare fonder. I denna period breddas och fördjupas den regionala närvaron genom att:

- Samarbeta närmare med Almi Företagspartner i varje län för att skapa finansieringslösningar för det enskilda företaget.
- Ha fasta kontorsplatser och/eller kontinuerlig närvaro i respektive län.
- Samarbeta med inkubatorer i alla län och lärosätenas holdingbolag.
- Vidareutveckla relationer med investerarnätverk och andra investerare.
- Nyttja de forum och nätverk som finns för att träffa näringslivsaktörer och företagare.

Budget

Hela Fond 3 är på cirka 154 miljoner kronor. Tillväxtverket/Eruf finansierar med 61,5 miljoner kronor. Minst 92 miljoner kronor är medfinansiering från privata, offentliga eller ideella källor inklusive regionorganisationerna i ÖMS. Varje Region finansierar med samma belopp, 1 400 000 kronor.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Projektmedel av den här typen lämnas ur 1:1-anslaget. Det aktuella bidraget rymms inom budget. Utbetalning görs vid ett tillfälle direkt efter projektbeslut, vilket är möjligt för riskkapitalfonder enligt förordningen för anslag 1:1 projektmedel.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Vid investeringar tas särskild hänsyn till hållbarhetsaspekterna. Den stora potentialen anses ligga i att AI ÖMS investerar i ny teknik, produkter och tjänster för ökad hållbarhet, det kan handla om lösningar som minskar avtryck på klimatet (och/ eller bidrar till psykosociala syften, hälsa, ökad jämställdhet och inkludering).

Investeringar tillåts inte, enligt EU:s förordning om ERUF artikel 7.5, i avveckling eller anläggande av kärnkraftverk, tillverkning, bearbetning och marknadsföring av tobak och tobaksvaror, flygplatsinfrastruktur (med vissa undantag), deponering av avfall och ökning av kapacitet vid anläggningar för hantering av restavfall (med vissa undantag).

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Projektet har ingen direkt påverkan på barn.

2023-11-09

t o m sid 76

Invånarperspektiv

Projektet ska arbeta för att öka andelen investeringar i företag med kvinnliga och mixade grundarteam, vilket ger bättre förutsättningar för både kvinnor och män som driver innovationsbolag. Genom att bidra till fler växande innovationsföretag skapas det framtida sysselsättningsmöjligheter för invånare.

Uppföljning

Fonden följs upp på styrelsemöten, med representation från bland annat Region Västmanland. Projektet följs även upp vid givna redovisningstillfällen årligen i form av läges- och ekonomiska rapporter samt avstämningsmöten. Vid projektslut görs en slutrapport.

Beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden beviljar 1 400 000 kronor i projektmedel från anslag 1:1 till Almi Invest Östra Mellansverige AB för projektet/fonden Almi Invest Östra Mellansverige Fond 3 under perioden 2023-12-31—2036-06-30.

§ 88 Nämndinitiativ om att utveckla Västerås flygplats till en del av framtidens infrastruktur

RUF230069

Magnus Ekblad (C) lämnade vid nämndens sammanträde 2023-03-13 nämndinitiativ med följande förslag:

att Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning skyndsamt i dialog med Västerås Stad och Flygplatsbolaget startar ett utvecklingsarbete för framtidens flygplats i Västerås.

Ett förslag till yttrande redovisas.

I ärendet yrkar

Magnus Ekblad (C) yrkar på bifall till nämndinitiativet. Yrkandet stöds av Marino Wallsten (S).

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Magnus Ekblads yrkande om bifall till nämndinitiativet och finner att nämnden beslutar enligt beredningens förslag.

Beslut

1. Nämndinitiativet anses besvarat.

Reservation

Magnus Ekblad (C), samt Karolina Myllergård, Marino Wallsten, Angelica Stigenberg och Malin Kauranen, alla (S), reserverar sig till förmån för Magnus Ekblads yrkande.

§ 89 Muntlig information

- Agro Västmanland
Marit Wirén Toll, projektledare, och Agneta Pettersson, utvecklingsstrateg, inleder med att presentera sig och Agro Västmanland. De berättar att organisationen är projektfinsierad, till stor del av medel från EU och med en grundfinansiering från Region Västmanland, att den har varit aktiv i två år samt att målet är att skapa en hållbar, konkurrenskraftig livsmedelskedja där

2023-11-09

t o m sid 76

produktion, förädling och konsumtion av regionala livsmedel ökar. De berättar att Agro Västmanland drivs av AgroÖst som är en ideell förening och att också Agro Sörmland, Agro Örebro och Vreta Kluster ingår i nätverket under moderorganisationen. Vidare går de bland annat igenom Agro Västmanlands vision och Västmanlands regionala livsmedelsstrategi samt berättar om primärproduktion och förädling, och hur livsmedelsproduktionen i Västmanland i dag ser ut. De lyfter hur en orolig omvärld, politik och världsmarknad påverkar det svenska lantbruket, men understryker att den stora utmaningen är vädret. De fortsätter med att informera om vad Agro behöver göra framöver och framhåller att förutsättningar för lönsamt företagande behöver skapas genom bland annat ökad produktion och försörjningsgrad. Avslutningsvis informerar de om vad som är på gång för Agro Västmanland.

Nämnden diskuterar bland annat statistik över spannmål som gått till spillo, produktion av biogas, livsmedelsföretaget Finax etablering på Hacksta i Västerås samt import av konstgödsel.

Marit Wirén Toll och Agneta Pettersson lämnar kontaktuppgifter och meddelar att nämndens förtroendevalda är välkomna att kontakta dem vid ytterligare frågor.

- Förstudie WestmannaArvet

Lena Karlström, verksamhetschef, Kultur och ideell sektor, informerar om Regionala utvecklingsförvaltningens uppdrag om att utreda förutsättningar för ett förvar av länets samlingar/WestmannaArvet. Uppdraget finns i förvaltningsplan 2023–2025, RUN R4. Hon presenterar WestmannaArvet och går igenom regionens ansvar och åtaganden av Läns museets samlingar. Vidare berättar hon om samlingsförvaltning, vilket handlar om förvaltning och tillgängliggörande av samlingar samt går igenom innehållet i de olika uppdragen för att utveckla, dokumentera, kommunicera och bevara samlingar. Hon berättar om Läns museets Arkiv och bibliotek som har lokaler på både Karlsgatan 2 och WestmannaArvet och förklarar att museets sex magasin är överfulla, samt att trångboddheten gör att det inte går att magasinera föremålen på ett föremålssäkert eller arbetsmiljömässigt korrekt sätt. Till följd av detta behöver åtgärder vidtas och en förstudie har gjorts för att se om museet kan expandera i närliggande lokaler eller behöver bygga nytt. Hon berättar att Sweco, på uppdrag av Region Västmanland, har sammanställt estimerade kostnader för utökat föremålsmagasin. Hon avslutar med att presentera fyra olika scenarion, beräkningssätt, estimerad investeringskostnad respektive hyreskostnad, samt berättar om den riskanalys som har gjorts.

Nämnden diskuterar bland annat möjlighet till förvaring i lokaler i andra delar av länet, i beräkningen upptagna avskrivningstider samt Svenska kyrkans förvaring av föremål i nuvarande lokal.

- Europeiska sammanhållningspolitiken

Maria Reinitz, EU-strateg, informerar att diskussionen om EU:s framtida regionalpolitik har påbörjats och lyfter vikten av att redan nu positionera sig när det gäller sammanhållningspolitiken. Detta för att i ett senare skede kunna vara med och påverka. Hon berättar att budgetramen framöver kommer att vara reducerad då flera medlemsländer är på väg in i unionen och förklarar att det

2023-11-09

t o m sid 76

bland annat finns en farhåga att regionalpolitiken kommer att användas som ett krisinstrument. Hon fortsätter att informera om SveReg-konferensen i Bryssel i juni i år där representanter från svenska region- och stadskontor samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) medverkade. Syftet med konferensen var att gå igenom regioners och kommuners inflytande över EU:s framtida regionalpolitik. Vidare berättar hon att det idag saknas ett tydligt strategiskt ramverk och politiska mål samt att Region Västmanland vill vara med när kommande överenskommelser ska skrivas. Hon redogör för förslag på innehåll till framtida sammanhållningspolitik och Östra Mellansverige (ÖMS) positionering. Hon informerar att påverkansarbetet kommer att ske genom en lång process och visar process och tidplan för arbetet.

Nämnden diskuterar bland annat hur arbetet kommer att förankras politiskt i nämnden och Västmanland som helhet samt budget och nya medlemsländer.

- Uppdatering regional utvecklingsstrategi (RUS)

Den 26 september i år hade regionala utvecklingsnämnden en workshop tillsammans med representanter från Regionala utvecklingsförvaltningen där en fördjupning i arbetet med regionala utvecklingsstrategin gjordes. David Lundgren, strateg, redogör för de områden och synpunkter som lyftes vid tillfället samt vad som har lyfts under övriga dialoger med olika aktörer. Han berättar att regionala utvecklingsstrategin är ett rörligt dokument och att förtroendevalda framöver kommer bli än mer involverad i dokumentet samt presenterar innehåll och struktur. Ambitionen är att nämnden kommer att få ta del av en remissversion i samband med kommande nämndsammanträde i december i år.

Nämnden lyfter kort området trygghet.

- Smart specialisering

Erik Asph Hennerdal, näringslivsutvecklare, informerar om hur Region Västmanland arbetar med smart specialisering. Han inleder med att berätta att smart specialisering är ett arbetssätt inom regional utveckling och ekonomisk politik, som syftar till att identifiera och stärka de mest konkurrenskraftiga och specialiserade områdena för en region. Han utvecklar begreppet och förklarar att metodiken kan appliceras på hur Region Västmanland kan arbeta med länets styrkeområden. Han går igenom hur regionen idag arbetar, vilka strategiska dokument som finns och berättar att det inte finns någon specifik smart specialiseringsstrategi. Han fortsätter med att informera om hur Östra Mellansverige (ÖMS) tillsammans arbetar för att skapa ett gemensamt starkt innovationssystem. Han berättar att Region Västmanland tillsammans med fyra andra län utgör ÖMS och att dessa tillsammans bildar en EU-region som samarbetar och är en ledande europeisk innovationsregion. Han går igenom ÖMS gemensamma utmaningsområden och styrkeområden och framhåller Life science: välfärdsteknik och e-hälsa, morgondagens energilösningar, hållbar livsmedelsförsörjning och smart industri. Avslutningsvis gör han ett medskick om vad Region Västmanland behöver arbeta vidare med och lyfter till exempel utvärdering av styrkeområden samt utveckling av förmågan att använda länets regionala styrkor på samhällsutmaningar. Till presentationen finns en film om

2023-11-09

t o m sid 76

hur Östra Mellansverige arbetar tillsammans med smart specialisering som nämnden föreslås ta del av.

- Afrikansk svinpest

Christer Alzén inleder med att redogöra för antal arbetsställen och företag inom den drabbade zonen samt resultatet från de telefonintervjuer som har genomförts med företagare i området. Han berättar att intervjuerna har hållits med 44 företag i ett urval om totalt 155 företag, att 58 företag föll bort innan kontakt tagits samt att 53 företag ej svarat. Detta ger en svarsfrekvens på 45 procent. Han berättar att 26 procent har svarat att deras företag är akut drabbat av restriktionerna, att 10 procent redan ser ett inkomstbortfall och att 23 procent av företagen har behov av stöd. Vidare har behov av tydlig och snabb information samt samordning mellan myndigheter och genomförande av instängsling lyfts. Han går igenom Region Västmanlands insatser och informerar om bland annat träffar med kommuner, SKR, statssekreterare, landshövding samt medverkan vid Länsstyrelsens analysarbete och bidrag med kunskapsunderlag till näringslivet.

Nämnden diskuterar ersättningar till de drabbade i området.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 90 Delegationsbeslut och anmälningsärenden

- a) Region Västmanlands yttrande till Trafikverkets inriktningsplanering (RUF230185)
- b) SOU 2023: 58 Kultursamhället- utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (RUF230298)
- c) Västmanlands Teater delårsrapport 2 2023 inklusive revisorernas berättelse (RUF230297)
- d) Västmanlandsmusiken delårsrapport 2 2023 samt bilaga måluppfyllelse 2023 (RUF230296)

Beslut

1. Delegationsbeslut och anmälningsärenden läggs till handlingarna.

§ 91 Övriga frågor

Magnus Ekblad (C) önskar information om vad som lyfts vid senaste Politikerforum. Ordförande Jenny Landernäs (M) meddelar att nämnden kommer att informeras vid kommande nämndsammanträde.

2023-11-09

t o m sid 76

Vid protokollet

Elin Hellström, mötessekreterare

Justerat 2023-11-23

Jenny Landernäs

Ordförande

Janeth Persson, §§ 77–88

Justerare

Karolina Myllergård, §§ 89–91

Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2023-11-23 intygas:

Elin Hellström